

Υπόθεση C-456/19

Αίτηση προδικαστικής απόφασεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Ιουνίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Σουηδία)

Ημερομηνία της απόφασεως του αιτούντος δικαστηρίου:

14 Ιουνίου 2019

Εκκαλούσα:

Östgötatrafiken AB

Εφεσίβλητο:

Patent- och registreringsverket

SVEA HOVRÄTT

ΠΡΑΚΤΙΚΑ [παραλειπόμενα]

Patent-och

2019-06-13

[παραλειπόμενα]

marknadsöverdomstolen

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

Εκκαλούσα

Aktiebolaget Östgötatrafiken [παραλειπόμενα]

Linköping

[παραλειπόμενα]

Εφεσίβλητο

Patent- och registreringsverket

[παραλειπόμενα]

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Καταχώριση σήματος: τώρα, μεταξύ άλλων, αίτηση προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση προδικαστικής απόφασεως

ΕΦΕΣΙΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Απόφαση του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία) της 29ης Μαρτίου 2018 [...]

[σελ. 2 του πρωτοτύπου] **ΔΙΑΤΑΞΗ** (προς επίδοση στις 14 Ιουνίου 2019)

1. Το Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) αποφασίζει να λάβει προδικαστική απόφαση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής απόφασεως σύμφωνα με το παράρτημα Α των παρόντων πρακτικών.

[παραλειπόμενα]

[σελ. 3 του πρωτοτύπου] **Αίτηση προδικαστικής απόφασεως σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Ιστορικό

1. Η Östgötatrafiken AB (στο εξής: Östgötatrafiken) έχει, κατόπιν καταχώρισης στο εθνικό μητρώο σημάτων, αποκλειστικά δικαιώματα σε συγκεκριμένα εικονιστικά σήματα, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων εικονιστικών σημάτων με αριθμούς καταχώρισης 363521 έως 363523 για υπηρεσίες που παρέχονται με τη βοήθεια οχημάτων και υπηρεσίες μεταφορών οι οποίες εμπίπτουν στην κλάση 39 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων.

Αριθ. 363521

Αριθ. 363522

Αριθ. 363523

[σελ. 4 του πρωτοτύπου] Η υπόθεση ενώπιον του Patent-och registreringsverket (Γραφείου ευρεσιτεχνιών και καταχωρίσεων, Σουηδία)

2. Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Östgötatrafiken υπέβαλε στο Patent-och registreringsverket (Γραφείο ευρεσιτεχνιών και καταχωρίσεων, στο εξής: PRV), ήτοι στην εθνική αρχή που διαχειρίζεται την καταχώριση των σημάτων στη Σουηδία, αίτηση για την καταχώριση τριών σημάτων, τα οποία περιγράφονταν στις αιτήσεις ως «ο χρωματισμός οχημάτων με τα χρώματα κόκκινο, λευκό και πορτοκαλί όπως εικονίζεται». Η Östgötatrafiken επισήμανε ότι η εταιρία δεν αξίωσε καμία αποκλειστικότητα για το σχήμα των οχημάτων αυτό καθ' εαυτό ή για τις μαύρες/γκρίζες επιφάνειες των οχημάτων. Οι αιτήσεις αφορούσαν υπηρεσίες που παρέχονται με τη βοήθεια οχημάτων και υπηρεσίες μεταφορών οι οποίες εμπίπτουν στην κλάση 39 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων.
3. Με αποφάσεις του της 29ης Αυγούστου 2019, το PRV απέρριψε τις αιτήσεις καταχώρισης των σημάτων, εν συνόψει λόγω του ότι τα σήματα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση είναι απλώς και μόνον διακοσμητικά ως προς τη φύση τους, δεν γίνονται αντιληπτά ως προσδιορίζοντα τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητήθηκε η καταχώριση και, κατά συνέπεια, δεν έχουν διακριτικό χαρακτήρα.

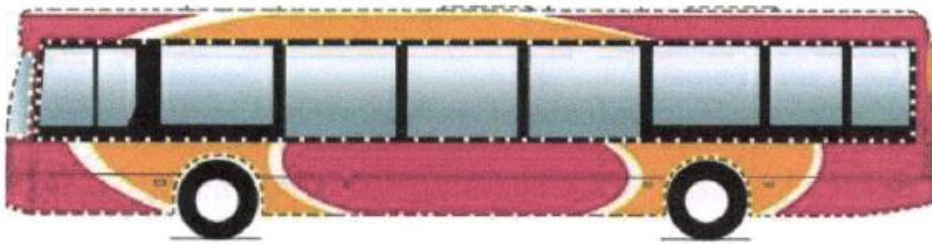
Η υπόθεση ενώπιον του Patent-och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών)

4. Η Östgötatrafiken άσκησε κατά των αποφάσεων του PRV προσφυγές ενώπιον του Patent-och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) και διευκρίνισε την αίτησή της ως ακολούθως. Τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση είναι γνωστά ως

«σήματα θέσης» και αποτελούνται από ελλειπτικές λωρίδες διαφόρων μεγεθών σε κόκκινο, λευκό και πορτοκαλί τοποθετημένες σε δεδομένη θέση, με δεδομένο μέγεθος και δεδομένη σχέση μεταξύ τους, σε λεωφορεία και τρένα που χρησιμοποιούνται για την προχή των υπηρεσιών.

5. Η Östgötatrafiken κατέθεσε τις ακόλουθες εικόνες των σημάτων των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση, στα οποία, όπως φαίνεται από τις εικόνες, τα περιγράμματα των οχημάτων αποδόθηκαν με διακεκομμένες γραμμές προκειμένου να καταστεί σαφές ότι τα σχήματα των οχημάτων δεν καλύπτονται από την προστασία του σήματος.

[σελ. 5 του πρωτοτύπου]

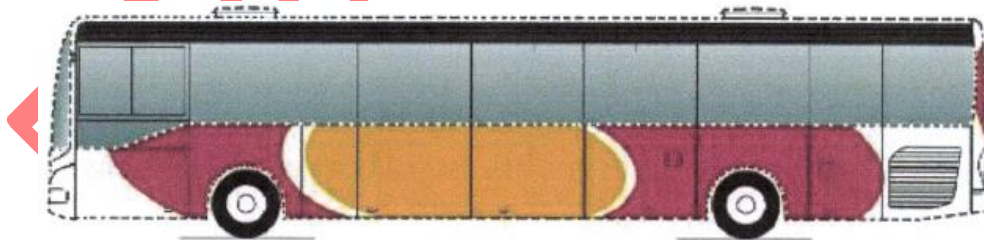
Πλαϊνή όψη

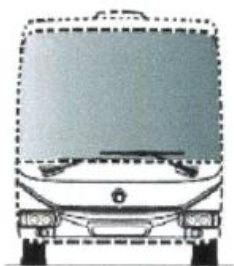
Εμπρόσθια όψη

Οπίσθια όψη

Πλαϊνή όψη

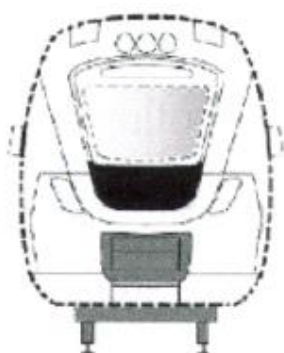
Εμπρόςθια όψη

Οπίσθια όψη

Πλαϊνή όψη

Εμπρόςθια και οπίσθια όψη

6. [σελ. 6 του πρωτοτύπου] Εν συνόψει, η Östgötatrafiken προέβαλε τους ακόλουθους ισχυρισμούς. Τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση έχουν ένα στυλ που αντιστοιχεί στα εικονιστικά σήματα που έχουν ήδη καταχωριστεί με τις καταχωρίσεις με αριθμούς 363520 έως 363623. Το γεγονός ότι τα στοιχεία των σημάτων των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση έχουν τοποθετηθεί σε οχήματα και έχουν ορισμένο μέγεθος και εύρος και εμφανίζονται σε συγκεκριμένα σημεία πάνω στα οχήματα αυτά δεν πρέπει να οδηγήσει σε διαφορετική εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα των επίμαχων σημάτων. Οι εταιρίες μεταφορών χρωματίζουν τα οχήματά τους με διάφορους τρόπους και μπορεί να θεωρηθεί ότι αναγνωρίζεται ευρέως ότι, σε μεγάλο βαθμό, όλοι οι άνθρωποι που έχουν έλθει σε επαφή με οχήματα δημόσιας συγκοινωνίας αντιλαμβάνονται επίσης ότι η ζωγραφική ή τα γραφικά στα οχήματα δημόσιας συγκοινωνίας δείχνουν συγκεκριμένη εμπορική προέλευση.
7. Εν συνόψει, το PRV προέβαλε τους ακόλουθους ισχυρισμούς. Η προστασία των εικονιστικών στοιχείων των σημάτων των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση δεν ζητήθηκε αφηρημένα, αλλά για εικονιστικά στοιχεία τοποθετημένα επί των οχημάτων όπως φαίνεται στην αίτηση ή, εν πάση περιπτώσει, κατά έναν αντίστοιχο τρόπο αν πρόκειται για σήμα θέσης. Κατά συνέπεια, η εκτίμηση του

διακριτικού χαρακτήρα πρέπει να στηριχθεί στα σήματα ως ενιαίο σύνολο και όχι στα μεμονωμένα εικονιστικά στοιχεία που αποτυπώνονται στα οχήματα. Είναι ευρέως γνωστό ότι τα εμπορικά μεταφορικά οχήματα όπως τα τρένα και τα λεωφορεία συχνά διακοσμούνται και βάφονται με διάφορους τρόπους. Ως εκ τούτου, οι καταναλωτές δεν είναι σε θέση, αν πρώτα δεν εξοικειωθούν με τα σήματα, να τα εκλάβουν αμέσως ως σημεία που δηλώνουν μια εμπορική προέλευση, αλλά αντιθέτως τα αντιλαμβάνονται ως έχοντα αμιγώς διακοσμητικό χαρακτήρα. Λαμβανομένης υπόψη της ποικιλίας της βαφής και της διακόσμησης των μεταφορικών οχημάτων που υπάρχουν στον οικείο οικονομικό κλάδο, τα σήματα της εκκαλούσας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποκλίνουν επαρκώς από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.

8. Το Patent-och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) απέρριψε τις προσφυγές της Östgötatrafiken. Κατά την κρίση του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση, λόγω της τοποθέτησης τους σε τρένα ή λεωφορεία, αντιστοίχως, είναι τόσο ισχυρώς συνδεδεμένα με τις υπηρεσίες μεταφοράς της κλάσης 39, για τις οποίες ζητήθηκε προστασία, ώστε πρέπει να θεωρηθεί ότι συμπίπτουν με την εμφάνιση των προϊόντων ή ότι ενσωματώνουν τις εν λόγω υπηρεσίες. Το Patent- och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) έκρινε ότι, εφόσον, υπό τέτοιες συνθήκες, οι καταναλωτές δεν θεωρείται ότι είναι συνηθισμένοι να κάνουν υποθέσεις σχετικά με την εμπορική προέλευση των προϊόντων, για να έχουν τα σήματα διακριτικό χαρακτήρα είναι απαραίτητο [σελ. 7 του πρωτοτύπου] να αποκλίνουν σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα.
9. Κατά την κρίση του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), ούτε τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν ούτε οι λοιποί ισχυρισμοί που προβλήθηκαν στη συγκεκριμένη υπόθεση, παρείχαν επαρκείς αποδείξεις ότι το χρώμα και το σχήμα των σημάτων διαφέρουν τόσο πολύ από τον τρόπο με τον οποίο άλλες εταιρίες επιλέγουν να διακοσμήσουν τα οχήματά τους ώστε το οικείο κοινό να μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιλαμβάνεται τα σήματα ως ένδειξη εμπορικής προέλευσης. Αντιθέτως, το Patent- och marknadsdomstolen (δικαστήριο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) διαπίστωσε ότι, με συνολική εκτίμηση, τα σημεία πρέπει να νοηθούν ως διακοσμητικά.

Η υπόθεση ενώπιον του Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών, Σουηδία)

10. Η Östgötatrafiken άσκησε κατά της απόφασης του Patent- och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) έφεση ενώπιον του Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) και ισχυρίστηκε ότι το Patent- och marknadsdomstolen πρέπει να εξαφανίσει την απόφαση του

πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και να αναπέμψει τις αιτήσεις στο PRV για περαιτέρω εξέταση.

11. Κατ' ουσίαν, οι διάδικοι επικαλέστηκαν ενώπιον του Patent-och marknadsöverdomstolen (εφετείου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) τα ίδια πραγματικά περιστατικά που είχαν επικαλεστεί ενώπιον του Patent-och marknadsdomstolen (δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών).

Νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

12. Κατά το άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (οδηγία για τα σήματα), ένα σήμα μπορεί να αποτελείται από οποιαδήποτε σημεία, ιδίως δε από λέξεις, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος προσώπων, ή από σχέδια, γράμματα, αριθμούς, χρώματα, το σχήμα του προϊόντος ή τη συσκευασία του προϊόντος, ή από ήχους, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά:
 - α) είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων και

[σελ. 8 του πρωτοτύπου]

- β) μπορούν να αναπαρίστανται στο μητρώο κατά τρόπο που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές και στο κοινό να προσδιορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια το αντικείμενο της προστασίας που παρέχεται στον δικαιούχο τους.
13. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας για τα σήματα, τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα δεν μπορούν να καταχωριστούν.

Το σουηδικό δίκαιο

14. Κατά το κεφάλαιο 1, άρθρο 4, πρώτο εδάφιο, του varumärkeslagen (2010:1877) [νόμου περί εμπορικών σημάτων (2010:1877), στο εξής: VML], ο οποίος μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο τις διατάξεις της οδηγίας, ένα σήμα μπορεί να αποτελείται από κάθε σημείο που έχει διακριτικό χαρακτήρα και το οποίο μπορεί να αναπαραστεί με σαφήνεια στο μητρώο σημάτων του PRV. Κατά το δεύτερο εδάφιο της ως άνω διάταξης, ως σημεία νοούνται λέξεις συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων προσώπων, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, χρώματα, ήχοι και το σχήμα ή η μορφή των εμπορευμάτων ή της συσκευασίας τους.
15. Κατά το κεφάλαιο 2, άρθρο 5, του VML, για να καταχωριστεί ένα σήμα, θα πρέπει να έχει διακριτικό χαρακτήρα σχετικά με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που το σήμα αυτό καλύπτει.

16. Κατά το κεφάλαιο 1, άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, του VML, ένα σήμα θεωρείται ότι έχει διακριτικό χαρακτήρα αν είναι ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχει μια επιχείρηση από εκείνα που παρέχει μια άλλη.

Η ανάγκη προδικαστικής απόφασης

17. Από το άρθρο 3 της οδηγίας προκύπτει ότι μια βασική προϋπόθεση προκειμένου ένα σημείο να συνιστά σήμα είναι η ικανότητά του να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από εκείνα άλλων επιχειρήσεων. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση και με τον τρόπο με τον οποίο το οικείο κοινό, το οποίο αποτελείται από μέσους καταναλωτές αυτών των [σελ. 9 του πρωτοτύπου] προϊόντων ή υπηρεσιών οι οποίοι έχουν τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικοί και συνετοί, εκλαμβάνει το σήμα (βλ., π.χ., αποφάσεις στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-53/01 έως C-55/01, Linde κ.λπ., EU:C:2003:206, σκέψη 41, και στην υπόθεση C-363/99, Koninklijke KPN Nederland, EU:C:2004:86, σκέψη 34).
18. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η αντίληψη του μέσου καταναλωτή δεν είναι απαραίτητως η ίδια στην περίπτωση ενός τρισδιάστατου σήματος που αποτελείται από την εμφάνιση του ίδιου του προϊόντος, όπως στην περίπτωση ενός λεκτικού ή εικονιστικού σήματος που αποτελείται από ένα σημείο το οποίο δεν έχει σχέση με την εμφάνιση των προϊόντων που προσδιορίζει. Αυτό συμβαίνει δεδομένου ότι οι μέσοι καταναλωτές δεν συνηθίζουν να κάνουν υποθέσεις σχετικά με την προέλευση των προϊόντων βάσει του σχήματός τους ή του σχήματος της συσκευασίας τους ελλείψει οποιουδήποτε γραφικού ή λεκτικού στοιχείου, και, κατά συνέπεια, θα μπορεί να αποδειχθεί δυσχερέστερο να διαπιστωθεί η ύπαρξη διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με ένα τέτοιο τρισδιάστατο σήμα από ό,τι σε σχέση με ένα λεκτικό ή εικονιστικό σήμα (βλ., π.χ., αποφάσεις στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, EU:C:2004:258, σκέψη 38, και στην υπόθεση C-136/02 P, Mag Instrument κατά ΓΕΕΑ, EU:C:2004:592, σκέψη 30).
19. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, όσον αφορά τα τρισδιάστατα σήματα, το σήμα πρέπει να αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα, προκειμένου να θεωρηθεί ότι το σήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα (βλ., π.χ., αποφάσεις στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, EU:C:2004:258, σκέψη 39, στην υπόθεση C-136/02 P, Mag Instrument κατά ΓΕΕΑ, EU:C:2004:592, σκέψη 31, και στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-473/01 P και C-474/01 P, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, EU:C:2004:260, σκέψη 37).
20. Το Δικαστήριο έχει εφαρμόσει τις αρχές που αναπτύχθηκαν στη νομολογία που μνημονεύεται στις ως άνω σκέψεις 18 και 19 όχι μόνο σε τρισδιάστατα σήματα,

αλλά και σε εικονιστικά σήματα υπό τη μορφή δισδιάστατης απεικόνισης του συγκεκριμένου προϊόντος (βλ. αποφάσεις στην υπόθεση C-144/06 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, ΕΕ:C:2007:577, σκέψη 37, στην υπόθεση C-25/05 P, Storck κατά ΓΕΕΑ, ΕΥ:C:2006:422, σκέψη 29, και στην υπόθεση C-417/16 P, Storck κατά ΕUIPO, ΕΕ:C:2017:340, σκέψεις 36 έως 43), καθώς και σε σημεία που αποτελούνται από την εμφάνιση της επιφάνειας της συσκευασίας υγρού προϊόντος (βλ. απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-344/10 P και [σελ. 10 του πρωτοτύπου] C-345/10 P, Freixenet κατά ΓΕΕΑ, ΕΥ:C:2011:680, σκέψη 48) και σε σημείο με τη μορφή σχεδίου τοποθετημένου στην επιφάνεια ενός προϊόντος (βλ. απόφαση στην υπόθεση C-445/02 P, Glaverbel κατά ΓΕΕΑ, ΕΥ:C:2004:393, σκέψεις 23 και 24)

21. Οι αρχές αυτές εφαρμόστηκαν επίσης από το Γενικό Δικαστήριο σε μεγάλο αριθμό υποθέσεων σχετικών με τα λεγόμενα «σήματα θέσης» (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις στην υπόθεση T-547/08, X Technology Swiss κατά ΓΕΕΑ, ΕΕ:T:2010:235, σκέψεις 25 έως 27, στην υπόθεση T-331/12, Sartorius Lab Instruments κατά ΓΕΕΑ, ΕΥ:T:2014:87, σκέψεις 20 έως 22, και στην υπόθεση T-85/13, K-Swiss κατά ΓΕΕΑ, ΕΥ:T:2014:509, σκέψεις 16 έως 20).
22. Οι αρχές αυτές εφαρμόστηκαν επίσης από το Δικαστήριο, κατ' αναλογία, σε σήμα που συνίσταται στην απεικόνιση της διαρρύθμισης ενός καταστήματος λιανικής πώλησης, για υπηρεσίες οι οποίες σχετίζονται με τα προϊόντα αυτά αλλά δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διάθεσης των εν λόγω προϊόντων προς πώληση (βλ. απόφαση στην υπόθεση C-421/13, Apple, ΕΥ:C:2014:2070). Το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα τέτοιο σημείο είναι ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από εκείνα μιας άλλης επιχείρησης όταν η διαρρύθμιση που απεικονίζεται διαφέρει σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα (βλ. σκέψη 20).
23. Με εξαίρεση την απόφαση στην υπόθεση C-421/13 (Apple), το Δικαστήριο εφάρμοσε μόνο στα σήματα που προσδιορίζουν προϊόντα τις αρχές που διαμορφώθηκαν όσον αφορά τα τρισδιάστατα σήματα. Η απόφαση στην υπόθεση C-421/13 (Apple) δεν διευκρινίζει υπό ποιες προϋποθέσεις η απαίτηση σημαντικής απόκλισης από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση ενός σήματος που προσδιορίζει μια υπηρεσία.
24. Το αποφασιστικό στοιχείο για την εφαρμογή της νομολογίας που μνημονεύεται στις σκέψεις 18 έως 21 ανωτέρω είναι αν το σημείο δεν είναι ανεξάρτητο από την εμφάνιση των προϊόντων που καλύπτει το σημείο. Όσον αφορά τα σήματα που προσδιορίζουν υπηρεσίες, οι υπηρεσίες αυτές, κατά το Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών), από τη φύση τους δεν έχουν μορφή ή συσκευασία. Από την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Apple δεν προκύπτει αν [σελ. 11 του πρωτοτύπου] το Δικαστήριο εξέτασε το αν το σήμα συνέπιπτε ή ή δεν ήταν ανεξάρτητο από την εμφάνιση συγκεκριμένων υλικών αντικειμένων που έχουν σχέση με τις υπηρεσίες που καλύπτει το σήμα.

25. Κατά την Östgötatrafiken, τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στα λεγόμενα «σήματα θέσης» και έχουν περιγραφεί ως ελλείψεις διαφόρων μεγεθών σε κόκκινο, λευκό και πορτοκαλί χρώμα, τοποθετημένες σε συγκεκριμένη θέση, με συγκεκριμένο μέγεθος και σε συγκεκριμένη σχέση μεταξύ τους, σε λεωφορεία και τρένα που χρησιμοποιούνται για την παροχή των υπηρεσιών. Η Östgötatrafiken δεν έχει αξιώσει αποκλειστικά δικαιώματα όσον αφορά τη μορφή των οχημάτων ως τέτοιων. Όπως προκύπτει από τις εικόνες των σημάτων των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση –βλ. σκέψη 5 ανωτέρω– τα σήματα των οποίων ζητήθηκε η καταχώριση καλύπτουν μεγάλο μέρος των οχημάτων.
26. Το ζήτημα είναι αν το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας για τα σήματα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, τα σήματα πρέπει να αποκλίνουν σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα για να μπορεί να θεωρηθεί ότι το σήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα.
27. Για να είναι σε θέση το Patent- och marknadsöverdomstolen (εφετείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών διαφορών) να αποφανθεί εν προκειμένω, το δικαστήριο αυτό χρειάζεται απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα.

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

28. Τα ερωτήματα αφορούν την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2015, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, και έχουν ως εξής.

1) Πρέπει το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας για τα σήματα να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση αιτήσεως για την καταχώριση σήματος που προσδιορίζει υπηρεσίες και όταν η αίτηση αφορά σημείο το οποίο είναι τοποθετημένο σε συγκεκριμένη θέση και καλύπτει μεγάλο μέρος της επιφάνειας των φυσικών αντικειμένων που χρησιμοποιούνται για την παροχή των υπηρεσιών, πρέπει να αξιολογηθεί αν το σήμα δεν είναι ανεξάρτητο από την εμφάνιση των εν λόγω αντικειμένων;

2) [σελ. 12 του πρωτοτύπου] Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, είναι αναγκαίο το σήμα να αποκλίνει σημαντικά από τα γενικώς ή τα συνήθως ισχύοντα στον οικείο οικονομικό τομέα προκειμένου να θεωρηθεί ότι το σήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα;

[παραλειπόμενα]